בשותפין עסקינן דבהעמדה כדי לא קפדי. תימה לתמר הכא לריכא לקפדי קני והתמר לעיל (דף מב:) דשותפין אין מחזיקין זה על זה דפעמים מניח אחד לחברו ג' שנים ואח"כ ישתמש הוא ר"ל הא דנחית לכולא להאי גיסא לא להאי גיסא כלתמר לעיל ועוד נראה לי לחלק בין שהה לחכר לכתכה מיירי שבאמת אלו פחומין לחכר זה לריו שהוא יולא ונכנס לרך חכר זה לריכא לקפדי אין מניח לו לעשות כי לאו הזנחה מיירי: **אבור ליכנם בחצר.** גמ' מוקי לה בין בחכר שיש בה בין חלוקה בין אין בה ואע"ג דבאין בה אין חלוקה אין יכול למחות בו מליכנס בחכר מ"מ יכול לאסור עליו מידי דהוה אחכיר בית לחכרו שיכול המחכיר להקדישו כלאחר כך' המוחר מאקלי עלי (ערכין דף כח. ושם) תע"ם שאין יכול למחות בידו של שוכר מליכנס בו ומיהו היכ גופא מימה דמ"ם מבעל חוב לאם הקדים שהוא לאחר בעל חוב ושקיל (שם כג.) (ג) אלא משום לרבי אבהו אלא שאין מוסיף לריך ור"ל דאחר בע"ח שגוף הקרקע יולא מחחת יד מקדיש א אבל אם אין גוף הקרקע יולא מחחת יד מחכיר לעולם ב: **רבינא אמר לעולם לא קפדי.** מאמע אכא (ג) דכולי עלמא קפדי אינשי אדעיסא הרגל לאחרי רבינא לא אאמר אלא בשותפין דאמר אפי' ויתור אסור. מה שמוסיף חנוני לקונה אגוז אחד או חפוח א' אם הקונה מודר הנאה מחנוני אסור לאותו חוספת אע"פ שאינו נוחנו לו אלא מחמת מכירה. ולר' אליעזר דאחמיר ב) הכא הוא מחמיר דאסור ליכנס ולא דברי הכל היא: בכל שותפין מעכבין זה לזה. שלא יעשה מלאכה בחצר שאין חבירו עושה: חוץ מן הכבימה. שאם האחד מכבס בגדיו בחצר וא' אינו רוצה לכבס בה אינו יכול לכופו זה שלא יכבוס לו בחצר: לפי שאין דרכן של בנות ישראל להתבזות. על גבי הנהר לכבס שם: שעומדות על הכבימה. בנהר אפי' נכריות משום שעומדות ויחיפות ומגלות זרועותיהן שלא יגרה בעצמו יצה"ר: אנוס הוא. אי מסחכל דרך הלילה: אפ"ה איבעי ליה למינס נפשיי. לכוף עצמו שלא יסחכל: כל שאין בשרו נראה מחחתיו. שיהא ארוך עד פיסת רגלו שלא יראה רגלו כשהוא הולך יחף: טלית של תלמידי חכמים. מקטורין שלו שיהא רחב כל כך שלא יהא חלוקו נראה מחחתיו אלא טפח: שני שלישי גדיל. מכוסה מדבר שהוא עשוי בגדיל ארוג מקום שמשים הלחם עליו: שליש גלוי. בלא מפה שעליו מניחין קערות וכוסות שלא ילכלכו המפה ויקלקל הסעודה: ושבעת. של שלחן שחולין אותו בו בהא קבועה מבחוץ שלא באותו צד שהוא יושב אלא מבחוץ מצד האחר: והחניא מבפנים. באותו צד שהוא סמוך לו: לא קשיא הא דאיכא ינוקא. שיושב אצלו יחזיר השלחן

ג) נדפח לד"ל ולר"ת דממחר אחם הוא ממחר הכא לאסור ליכנס וכו'.

רבא א מיי' פ"ב מהל' שכנים הל' ה סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קפח סעיף ה ועי' בטור וכנ"י ומ"מ:

רבב ב ג מיי' פ"ו מהל' שכירות הל' ד סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רכו סעיף ג ואין הלכה כן ומוש"ע מ"מ סי' קפ:

רבג ד מיי' פכ"ח מהל' מיחוי כיחא הל' כה סמג לאוין קב טוש"ע ח"מ סי' סו סעיף ג:

רבד ה מיי' פ"ב מהל' דעות הלכה ט:

רבה ו (מיי' שם הל' ג):

רבינו גרשום

בחצר השותפין עסקינן. שנעמיד בה אחד מן השותפין בחמה או חנור וכירים ואמאי לא הויא חזקה משום דשותפין אהעמדה כדי גרידא לא קפדי כו': אסורין ליכנס לחצר. דהיינו הנאה משום דקפדי אהדדי אלמא דאהעמדה כדי קפדי ואמאי לא קנה בשלא מיחה: אלא הכא. מחני' דקחני היה מעמיד בהמחו בחצר ברחבה שאחורי הבחים מיירי דאהעמדה כדי לא קפדי: גבי ממונא. לענין חזקה: לקולא. דאלונין בחר דלא קפיד ולא הני חזקה: גבי איסורא. דנדר: להחמרא. דאסורין ליכנס: רבינא אמר לעולם בחצר [השותפין] אהעמדה לא קפדי. ואמאי שותפין שנדרו אסורין בחנאה: ר"א היא דאמר אפי' ויתור אסור. מה שמוסיף חנוני לקונה אגוז אחד או חפוח א' אם הקונה מודר הנאה מחנוני אסור לאותו חוספת אע"פ שאינו נוחנו לו אלא מחמת מכירה. ולר' אליעזר דמחמיר ב) הכא הוא מחמיר דאסור ליכנס ולא דברי הכל היא: בכל שותפין מעכבין זה לזה. שלא יעשה מלאכה בחצר שאין חבירו עושה: חוץ מן הכבימה. שאם האחד מכבס בגדיו בחצר וא' אינו רוצה לכבס בה אינו יכול לכופו זה שלא יכבוס לו בחצר: לפי שאין דרכן של בנות ישראל להתבזות. על גבי הנהר לכבס שם: שעומדות על הכבימה. בנהר אפי' נכריות משום שעומדות ויחיפות ומגלות זרועותיהן שלא יגרה בעצמו יצה"ר: אנוס הוא. אי מסחכל דרך הלילה: אפ"ה איבעי ליה למינס נפשיי. לכוף עצמו שלא יסחכל: כל שאין בשרו נראה מחחתיו. שיהא ארוך עד פיסת רגלו שלא יראה רגלו כשהוא הולך יחף: טלית של תלמידי חכמים. מקטורין שלו שיהא רחב כל כך שלא יהא חלוקו נראה מחחתיו אלא טפח: שני שלישי גדיל. מכוסה מדבר שהוא עשוי בגדיל ארוג מקום שמשים הלחם עליו: שליש גלוי. בלא מפה שעליו מניחין קערות וכוסות שלא ילכלכו המפה ויקלקל הסעודה: ושבעת. של שלחן שחולין אותו בו בהא קבועה מבחוץ שלא באותו צד שהוא יושב אלא מבחוץ מצד האחר: והחניא מבפנים. באותו צד שהוא סמוך לו: לא קשיא הא דאיכא ינוקא. שיושב אצלו יחזיר השלחן

א הכא בחצר השותפין עסקינן דבהעמדה כדי לא קפדי אמחיצה קפדי ובהעמדה כדי לא קפדי והא ב) תנן ג השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס לחצר אלא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה הכא ברחבה של אחורי בתים עסקינן דבהעמדה כדי ג) לא קפדי ואמחיצה קפדי רב פפא אמר אידי ואידי בחצר השותפין ואיכא דקפדי ואיכא דלא קפדי גבי ד) ממונא לקולא גבי איסורא לחומרא רבינא אמר לעולם לא קפדי ה והא מני ר' אליעזר היא דתניא ו) ר' אליעזר אומר אפילו ויתור אסור במודר הנאה א"ר יוחנן משום ר' בנאה בכל שותפין מעכבין זה את זה חוץ מן הכבימה שאין דרכן של בנות ישראל להתבזות על הכבימה ז ועוצם עיניו מראות ברע ח) א"ר חייא בר אבא ט זה שאין מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכבימה היכי דמי אי דאיכא דרכא אחריתא רשע הוא אי דליכא דרכא אחריתא אנום הוא לעולם דליכא דרכא אחריתא ואפ"ה מיבעי ליה למינס נפשיה בעא מיניה ר' יוחנן מרבי בנאה י חלוק של ת"ח כיצד יא כל שאין בשרו נראה מתחתיו טלית של ת"ח כיצד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפח יב שלחן של ת"ח כיצד שני שלישי גדיל ושליש גלוי ועליו קערות ויוק וטבעתו מבחוץ והא תניא טבעתו מבפנים לא קשיא הא דאיכא ינוקא הא דליכא ינוקא ואי בעית אימא הא דליכא ינוקא ולא קשיא הא דאיכא שמעא הא דליכא שמעא ואי בעית אימא הא והא דאיכא שמעא ולא קשיא הא ביממא הא בלילי ושל עם הארץ דומה למדורה

והכא בחנאי עסקינן. שלחה מן השותפין עלמו העמיד בהמותיו ומנור ומשפה שלו בחלה ג' שנים ולא מיחו בו ושתה חנאי לכניסה ויליאה הוא ולא להעמיד שם בהמותיו ומפיגו זמן מרובה ולכך בהעמדת בהמותיו גרידא בלא נזק לו הויא חזקה דבהעמדה כדי לא קפדי שותפין זה על זה עד שעה שיעמיכו לאותו מקום ח) וכשילכו יקפידו ויסלק זה חפיבו לחין לו חזקה בשחיקנו: **אחמיכ קפדי.** ומשמען ולא מיחו ולאי נרשותן עשה והויא חזקה: **אסורין ליכנס לחצר.** שכל זמן שלא חלקו את החצר נכנס כל אחד בחלק חבירו וקס ליה בלא יחל בדברו ט) שהרי נהנה מחבירו שעומד בחצרו דבהעמדה קפדי לשם אימת לאת קפדי מותר לעמוד בחצר מבירו אע"פ שאין לו חלק בו: **הכא בריחבא בו'.** מתני' בריחבה שאחורי הבחים מקפיד כל אך אבל בחצר שלפני הבחים לריך שיהא מקום פנוי לילאה ויליאה והלכך קפדי בהעמדה כדי: **לויזי ולויזי.** מתני' לכבס ולנגדיס: **גבי ליכא דקפיד.** בהעמדה כדי: **גבי ממונא.** לענין חזקה: **לקולא.** יש לנו לילך להקל ולומר שאין השותפין מקפידין זה על זה ומותר להעמיד זה בהמותיו בחצר כל זמן שאין חבירו מעכב עליו ואיני קולא שאנו מחירין זה מקפיד ואין חבירו קולא שאנו מחירין בחצר כל זמן שאין מעכב עליו ואפי' אחר שחלק שכר אין כדיכה, דאימור הפי' בחלק חבירו עיין ואפי' אחר שחלק מחירו עיין (נדרים מה:). **גבי** ממונא לקולא. דאמרינן לעיל (כחובות נג:) ומעולין מחכירו ידו על המחחנות (ג"ז קג:). **ויתור.** דכר שהיס מוחר לכל אחס ואיני מקפיד עליו (מגילה ח.) הכי נמי לף על גב דלריכה הנאה נמורה לאחר ליה כיון דליכא מידי דמקפיד עליה (נדרים לב:).

מוסף תוספות

א. שלא תחזור אליו עוד בלא פרעון מעות. תוס' ערכין כח. ב. שלאחר השלמת זמן השכירות תחזור לו בחנם. שם. ג. [ד]כיון דרגילין להשכירן וזה משאילו בלא שכר, הנאה המביאה לידי מאכל היא, שהרי בדמי השכירות שנחל לו יקח מאכל. ר"ן נדרים נג.

רבינו גרשום (המשך)

שיהא הטבעת מבחוץ שאם היה הטבעת מבפנים בסמוך לו למיחש שמא יחזיר החיונק בטבעת מבפנים סמוך לו שלא יוכל לשמש לשעומד לצד האחר: הא ביממא. יכול להחזירו שיהא הטבעת מבחוץ לפי שרואהו ויכול לשמור שלא יגע בו.

ו) ב"ק נא: ד"ה זה זה],

תורה אור השלם

1 הלך צדקות ודבר מישרים מאס בבצע מעשקות נער בפיו מתמך בשחד אשם אזנו משמע דמים ועצם עיניו מראות ברע: ישעיהו לג טו

גליון הש"ם

גמרא חלוק של ת"ח. עי' תענית דף י ע"ב:

הגהות הב"ח

(ה) רשב"ם ד"ה והכל וכו' עד שעה שיעמיכו לאותו מקום והשיציטרכו יקפידו: (ב) תום' ד"ה לאחר וכו' הקדיש שהוא לאחר בע"ח ושקיל אי לאו משום דר' אבהו: (ג) ד"ה ר"ח וכו' משמע הכל דלכולי עלמא:

מוסף רש"י

אסורין ליכנס לחצר. מחני' של שיוכן, דכל חד לאחר בלריכת הכעל שלאחירו, וקל שכר אין כריכה, דאימור הפי' בחלק חבירו עיין ואפי' לאחר בלריכת עיין (נדרים מה:). **גבי** ממונא לקולא. דאמרינן לעיל (כחובות נג:) ומעולין מאחיכו יד על המחחנות (ג"ז קג:). **ויתור.** דכר שהיס מוחר לכל אחס ואיני מקפיד עליו (מגילה ח.) הכי נמי לף על גב דלריכת הנאה נמורה לאחר ליה (נדרים לב:).

למדורה. שמוקפת קדירות והשם נחמצע. לף כתן המפה והלחם נחמצע והקערות שביב: **כל שאין תחתיה כו'.** לממריך בפסחים (דף קיב.) מוכלין תחת המטה לפי' ממופין בכלי בדול רוח לעה שורה עליהן: דרך לעשל מעלין בימות החמה וסנדלים בימות הגשמים בשביל הטיט: **אלא סנדלים בימות החמה.** שמניחים שם עד ימות הגשמים שינטרך להם: **לאוכל נפש.** בסמ"ך כמו עיסה בלושה במסכת שבת בפרק כלל בדול (דף עו:) עיסה מעורבת ממינין הרבה וכן לוכל בלוש (ביצה דף סו.) מינין הרבה מעורבין בתוכה ביחד וכן מיטת עם הארץ כל דבר מניחין תחת מטתן לוכלין וכליס: **רבי נתן.** לדם בדול ושמוש היה לפיכך ניתן לו רשות ליכנס בקבני לדיקים לבל לחר לף כדאמרי' (סוטה דף ז:) בדולים לדיקים בימיהן יותר מבחייהן והיה נכנס בחערות ומוזד מדת הרחמים ואמ"כ מוזד מבחין כנגדן ועשה שם ציון קיד כדי להכיר מקום הטומאה ולף יניחו טהרות דרך כתן שלף יתהיל על הקבר: **שמכחיב לגיעזר.** דמניע בחמשת דרך ארץ[ה] דשבעה לדיקים קיימין שלף חתו וקף חשיב בהדייהו לגיעזר עבד חברהם: **בכנפה.** בין זרועותיה: **ת"ל.** בנחה לגיעזר: **זיל גיחמ ליה.** לחברהם: **בנחה קלי חכנח.** ותן לו רשות ליכנס: **חמר ליה ניעול.** לתין כתן מוסלף לתיגניעא בחנפיה בכנפה דשרה: **דמידע ידיע דילר הרע בהאי עלמא ליפה.** ולף לריכה לגיעזר חיניה: ה"ג **על עיין ונפיק.** ככנס ר' בנחה ושסתכל מדת חורך המערה ויולף וחמ"כ ליין מבחוץ: **למערפא דחדס הרחמן.** כלדרשינן בעירובין (דף נג.) ממרח קריש חרבע[ו] ת"ר יחתך קריש חרבע זוגות חדס ומוה חברהם ושרה יחתך ורבקה יעקב ולחה: **בדמות דיוקני.** יעקב לחמרינן בסמוך שופריה דיעקב מעין שופריה לחדס הרחמן: **בדיוקני עלמה.** דהיינו חדס הרחמן בכחיב ביה (בראשית ה) בנלם חלהים ברח חותו: **הא בעינא לגיוני.** מבחוץ ולפיכך לריך אני לחדוך מחלה מבפנים: **למדה מחילונה.** שבה ג' חבות וחמהות בך מדת הפנימית. וכמחן דדרים מבפלה שני בתים זה לפנים מזה ופלוגתא דרב ושמואל היא בעירובין (עירובין דף נג.): **בך מדת בפחמונה.** ודי לך בניון עליונה: **בשני עקיבו של חדס הרחמן הו'.** ותחי דכתיב [בראשית ג] כי עפר אתה ואל עפר תשוב הא פרכינן ליה בסמכת שבת בפרק שואל (דף קנב:) ומוקמינן לה התוא שעה אחת קודם תחיית המתים: **שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב.** ובהשוכר את הפועלים [ב"מ פה.] פריך וליחשוב נמי כ' יומן ומשני הדרת פנים לא הויא ליה: **למגושא.** מכלף: **חניטא שבני.** חופר המתים להפשיטם בגדיהם: **אחת אבני הו'.** בשביל שהיה העופד כוכבים חוהבו: **הסוא דאמר לחו.** מלוה מחמת מיתה היה ומחלק נכסיו לבניו על פיו: **חביאה דעפרא.** מי מניח לאחד מבני. ודרך חכמה אמר שלף יביאו הכל אחות עפר ובעל נכסים: **חביאה דגרמי.** חביא שלף עלמות: **לודרא.** מוכין: **לית לכו אלעא.** נשמייר לכם קרקע מאביהם לאם כן היינו חביאה לעפרא. והבאמות שיש בהן עלמות זהו חביאת דגרמי: **בוספרקי.** כל מיני בגדים עשויין ממוכין: **לאד בגא.** לאחד מבני אומו שיבארו בית דין: **חבוטו.** הכו הכאות על קברו. ולנקומן נתכוין שאומן שהן ממזרים הן עוד פניס וילכו לחבוטו: **אמר להו כולהו נכסי דהאי.** שלף רלה לחבוטו על קברו של חביו שזה הוא הלטוש שבכס ומסתברא לזה אהב יותר. ויפה דן רבי בנחה שלף שייך הכא שלף שולף דשייני והיינו שולף שלף רלה לחבוטו והכי נמי אמרינן גבי הזוא דאמר נכסי לטוביה כו' (כתובות דף פה:): **חוזו.** משעה האחיין: **אלטו ליה קולא.** הלשיטו עליו: **חוזא דיסחו.** דרבי בנחה לעסוק אל בית המלך בלשון אחכמה כדי שלף יניחו לס שלף על ידי בעלה: **ואלטו ליסריה.** של עבד: **וקטלו ליה מיא.** שותפים בו מים בעורו ומשקו ליה בעורו לאבריית לבני היסיבה: **לאחיימ דיסודאי.** לרבי בנחה: **ורעוקא.** נוד של עור. וכך אמרה מייס הוה לי וגזלוהו ממני ושחטוהו ואכלו את השבאי ומן העור עשו ממת ושולפין בו מים ושותין בו: **נאחנוקא.** על ללמות השער היה כתוב כדי שילמדו משם בני אדם: **כל דיין.** המיוחד לדון דיני העיר וזיקנין דמיתקרי לדיין שמוצעין חומו לדין על ממון שמוצעין ממנו: **לא שמיה דיין.** ופסול לדון לכיון לאוהב בעל הוא יקבל שוחד:

ומזמין

מציין מערתא. משום (ד) דקבר אשום טומאה בוקעת ועולה כלאמר בכאה דוכתי ות"ת אין קברי עובדי כוכבים מטמאים בהאל משום לאין קריין אדם[א] ואפילו רבנן דפליגי אר' שמעון (יבמות פא.) ואמרי דמטמאים בהאל מ"מ בקבר שלפני הדיבור לא מרבה לה בנזיר (דף נד.) אלא לענין נגיעה[ב] או בקבר לרכות קבר שלפני הדיבור ומקבל לכאה גבי נגיעה מרבי לה האם ויש לומר לאברהם נקבל אדם לכאה הגדול וכן אדם הראשון ולהבי אין למעשה מקבל לאדם [וע"ע תוס' יבמות פא. ד"ה קברין]:

כל למדורה וקדרות מקיפות אותה מטה של תלמידי חכמים ביצד כל שאין תחתיה אלא סנדלין בימות החמה ומנעלין בימות הגשמים ושל עם הארץ דומה לאוצר בלום: ר' בנאה הוה קא מציין מערתא כי מטא למערתא דאברהם אשבחיה לאליעזר עבד אברהם דקאי קמי בבא א"ל מאי קא עביד אברהם א"ל גאני בכנפה דשרה וקא מעיינא ליה ברישיה א"ל זיל אימא ליה בנאה קאי אבבא א"ל ליעול מידע דיצר בהאי עלמא ליכא עייל עיין ונפק כי מטא למערתא דאדם הראשון יצתה בת קול ואמרה נסתכלת בדמות דיוקני בדיוקני עצמה אל תסתכל הא בעינא לציוני מערתא כמדת החיצונה כך מדת הפנימית ולמ"ד [ו]שני בתים זו למעלה מזו כמדת עליונה כך מדת התחתונה א"ר בנאה נסתכלתי בשני עקיבו ודומים לשני גלגלי חמה הכל בפני שרה בקוף בפני אדם שרה בפני חוה בקוף בפני אדם חוה בפני אדם בקוף בפני אדם אדם בפני שכינה בקוף בפני אדם [ז]שופריה דרב כהנא [ח](מעין שופריה דרב שופריה דרב) מעין שופריה דרבי אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ההוא אמגושא דהוה חטיט שכבי כי מטא אמערתא דרב טובי בר מתנה תפשיה [ט] בדיקניה אתא אביי א"ל במטותא מינך שבקיה לשנה אחריתי הדר אתא תפשיה בדיקניה אתא אביי לא שבקיה עד דאייתי מספרא וגזיא לדיקניה ההוא דאמר להו חביתא דעפרא לחד בראי חביתא דגרמי לחד בראי חביתא [י]דאודרא לחד בראי לא הוו ידעי מאי קאמר להו אתו לקמיה דרבי בנאה אמר להו אית לכו ארעא אמרו ליה אין אית לכו חיותא [כ] אין אית לכו בסתרקי אין אי הכי הכי קאמר לכו הוא גברא דשמעה לדביתהו דקא אמרה לברתה אמאי לא צניעת באיסורא הך איתתא עשרה בני אית לה ולית לי מאבוך אלא חד כי שכיב אמר להו כל נכסי לחד ברא לא ידעי להי מינייהו אתו לקמיה דרבי בנאה אמר להו זילו [ל]חבוטו קברא דאבוכון עד דקאי ומגלי לכו להי מינייכו שבקא אזלו בולהו ההוא דבריה הוה לא אזל אמר להו בולהו נכסי דהאי אזלו אכלו קורצא בי מלבא אמרי איכא גברא חד ביהודאי דקא מפיק ממונא מאנשי בלא סהדי ובלא [מ] מידי אתיוהו חבשוהו אזלא דביתהו אמרה להו עבדא חד הוה לי פסקו לרישיה ופשטו למשביה ואכלו בישריה וקא מלו ביה מיא ומשקו ביה לחברייא ולא קא יהבי לי דמי ולא אגריה לא ידעי מאי קא אמרה להו אמרי ניתו לחכימא דיהודאי ולימא קריוהו לר' בנאה אמר להו זרנוקא אמרה לכו אמרי הואיל וחכים בולי האי ליתיב אבבא ונידון דינא חזא דהוה כתיב באבולא בל דיין דמתקרי לדין לא שמיה דיין אמר להו אלא מעתה אתא איניש מעלמא

מבוא לש"ס

(א) [עירובין נג.], ב) ב"מ פד, ג) ס"ת ל"ב, ד) [בר' העניך לתודע פי' נוקס], ה) [ד"ת זוטת פ"ת], ו) [בראשית לה].

גליון הש"ס

גמרא חבוטו קיבוא. עיין תוליס רבה ס"ת סימן תקסה ס"ק ט"ו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דרב מוסי בר מתנה תפשיה בחתם לפני כ"ל ותיבה בדיקניה נמחק: (ב) שם אית לכו מיומא א"ל לית לית לכו בחתכי א"ל לית: (ג) שם בנא קסבי וכ"ל ראיה לתחיוהו: (ד) תוס' ד"ה מציין מערתא משום דקא סבר טומאה רצוצה בוקעת ועולה:

מוסף רש"י

כל שאין תחתיה אלא סנדלין בימות החמה כר'. סנדלין בימות החמה כר'. בשבת נא לפכב ולעין מוך מנעלין ומתן מחת מטתו, אבל לאת מחתיה דבריס שחתיה גנלי לאת הוא ולא נ', שמרגיל בני הבית לשם (סוכה כא:). **שני בתים.** היו שם (ערובין נג.). **שופריה.** זיהרותי תלמו וקילון שול פניו (ב"מ פד. ועי' רש"י כתובות יז.).

מוסף תוספות

א. ואמאי מסיים מערתא דבני נח. ממ"ג, וכל שהיה קודם הדיבור קודם מתן תורה בין של עובדי כוכבים בין של ישראל קרי ליה קבר בן נח. כ"י מיל נ. ב. ובפ"ק דמ"ק (ה.) אמרינן דאין מציינים על דבר שאינו מטמא באהל. תוס' מיל נ.

כל דיין דמתקרי לדינא ומפקי מיניה בו'. כגון מס כפר והוליפו ממנו בעדים אבל מס חייכוהו שבועה ולא ליפטר ושילם משום הכי לא מיפסל לדיניה: **אנבג אנפק אנטל**. אומר הר"ר חייס דאנבג ואנפק הם משקים דרפואה והיינו מפסרגום דאמר מ) (בפ' כל סבשר (חולין דף קי ושם) אנפק מפסרגום שיפה לנפ כדאמרינן בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף ע.) וס"ק הכא מה שקורין אנגב ואנפק צריך לשמותו כשיעור אנטל שהוא רביעית והיינו דאמר בפרק גיד הנשה (חולין דף לד. ושם) אנפקא חייל אמשמע שהוא מפסרגום כדאמר בברכות דאפסרגום אין שותין אלא מי והא דלא חשיב בברכות (דף נג. ע"ש) גבי ס' דברים שנאמרו אפסרגום שצריך לשתותו כשיעור רביעית משום שאינו מושם לחשוב מה שאלוי בשיעור והא דאמר בפרק שנה ראליס (שבת דף קט:) ס) (ושיקליה) עד דקלי אנפקא משמע דהוא מדה י"ל עד דקלי משיעור ס) (שתיה) אנפקא קאמר אי נמי לכלי נמי קרי אנפקא על שם שמותים אותו בשותו שיעור: **המרוב** אין לו חזקה **מרוח אחת**. פי' שאם הוא במוקח יכול לומר לו תנהו במערב א אבל לסלקו לגמרי מצ' רומות לא ומימה דמזמילה היאך יש לה חזקה והלא כשמניח המרוב לריחם אחר של המזמילה גם המזמילה צריך לזוחה ולהגביה ריחם אחר ולהניחו ריחם אחר שנותן שם המרוב והיכי קאמר המרוב אין לו חזקה והמזמילה יש לה מקום שהרי המרוב אינו יכול להסיר ריחו ממקומו אלא ע"י יוסף פירש המרוב שאין לו חזקה מרוח אחת שיוכל להטות ריחם המרוב לצד נפון או לצד דרום כשהוא מונח במזרח ב יש לו חזקה משתי רוחות שאין יכול לדוחקו להסיר לריחם לצד אחד של מזמילה ג וכעניין זה פירש רבינו חננאל שאם המרוב קבוע בחמנע רוח מזרחי יכול בעל האלר לעקרו מן החמנע ולקבעו בשליש הגג או ברביע וכיל אותה רוח בכל מקום שירצה אבל נרוח אחרת אין לו חזקה לפי שיש לו חזקה במזמילה

ומזמין ניה לדינא. שהרי כדין ויצא מן הדין זכאי: **ומפקין מיניה ממונא בדינא לא שמיה דיין**. דגזלן פסול לדין שיעורא הדין כשביל שוחד: **כריש כל מוסף אגף דס**. רהם לכל המיתות הוא דס שאין אדם מת אלא ע"י רוב דס שלא הקיז בזמן הראוי לו: **כריש כל חיין אגף חמר**. שהיין ממיה כל שותיו: **דדריש לממית**. כגון גוסס: **כריש כל מרעין אגף דס**. כל מחלואי האדם על ב) הדס הס שאמרנה עליו: **כריש כל אסוון אגף חמר**. שאם ישתה יין כהלכה וכראוי לא יבא לידי חולי: **ממן מסנגן סממנין**. שם מנקשין סממנים לרפואה שבמקום שאין יין מצויין אמולוין: **כשיב אפיפחא דקפוטקיא**. מילתא באנפי נפשה היא ואגב גרדא נסבה. ולעמוד בני העיר משם כתבו שאלשה שמות אללו אדה אחת הן ונפקא מינה למקח וממכר שאם התנה למכור לאחילו אלא אחד מהם זו בזיזה לזון שיאמר יתן שיעור אחד ומקומות מקומות ים ים שקורין אנפק או אנטל או אנגב וכדאמר בקדושין (דף ע.) ליתני מר אנגבא ל"ל מי סני מר אפסרגום דאמרי לעיל או אנטל כדקתיוהו רבנן: **ואיזהו אנטל**ג. גמרא קאמר ליה. כלומר ואיזהו שיעורו של אנטל: **רביעית של תורה**. רביעית אלוג דהיינו ביצה ומחצה. ומשום דאדבעה כוסות של פסח שיעורן ברביעית ומצאו להן מכמים אחד מן התורה אבל כוסות החמורים במלכיס ד) אד' לשוני גאולה החמורים בפ' ו) והוצאתי ו) (ואגאלתי ולקחתי והצלתי) לפיכך קרי ליה רביעית של תורה וכן רביעית של יין נזיר הלכה למשה מסיני. ובמסכת נזיר (דף לח.) משיב עזר רביעית הן אחד מהתורה שיעורן בהך רביעית וכיל נמי אמרינן (חולין דף קו.) דשיעור אנטל היינו רביעית לאחמקין ר' יעקב מנהר פקוד נטלא בא רביעית: **מתני' המרוב**. שיעור קטן וברגילין לאחלותו לסוף שיעור גדול הסולך על פני כל הגג וברגילין להפכו לכל רוחם שילכו ומרחיק קילוח מים מן הכותל. ולשון מרוב טפה של מים זב דרך שם כדכתיב (ישעיה מ) כמר מדלי לשון טפה. והלכך אין לו חזקה לאחילו דבר קטוע ואם החזיק בו בעל הגג ג' שנים ואלה אותו בחזיר אלר מחזירו אינו יכול לטעון החזקתי דהיון מילתא דקביעותא הוא לא קפיד בעל אלר ושתיק שנתים ואלה: **אבל יש למקומו חזקה**.

גמ' מפרש לה: **המזמילה**. הוא שיעור הגדול מחזיק כל אורך הגג ומילתא דקביעותא הוא הלכך יש לו חזקה לא עדיף מישם דשתיק אלא קפיד ומדשתיק אישא למימר הדין עם המחזיק דוודאי נתכוה ד) ענמו בדמים: **סולם המצרי**. קטן הוא הלכך אין לו חזקה דהיון מילתא דקביעותא הוא לא קפיד ולא חש למחות והלכך אם נתן סולמו באלר אחיזו לעולם ולשוכבו אינה חזקה: **ולוורי**. גדול: **חנון המלרים**. קטנה היא אין לה חזקה אם עשה חנון בכותל ניחו להניחו דרך אם ולשמור פרלסו וגיגיתו והחנון פתוח לאלר אחיזו והחזיק בה אלא שנים אינה חזקה דהיון מילתא דקביעותא הוא לא חשש למחות. אבל אם עשאו להאיר אלא היה לו חורה מלד אחר כי אם מכאן יש לו חזקה לאלא קביעות עשאו לאינו יכול להשתמש בניחו אלא חורה וכל מידי דקביעות הוי חזקה והכי אמר שמואל בגמ' [שם.] ולאחורה אפילו כל שהוא הוי חזקה: **מתני'**. הוא מתקוף החנון מלמעלה ומלמטה מיימיו ומשמאל כעין פתח: **גמ' אין לו חזקה מרוח אחת**. אם המרוב מונח ברלאי דרומי של מזמילה ושופך אם מיס והחזיק בו ג' שנים אינה חזקה ואם צריך בעל אלר להשתמש אם לריך זה לעקור מרחבו מכאן ולהניח ברלאי השני של מזמילה לאין בעל הגג מפקיד בכך כלום והלכך אין כאן קביעות להיות מונח לעולמים לרוח זה והלכך לא חשש בעל אלר לממות: **אבל יש למקומו חזקה**. בחמת מאחי רוחות או לפוני לו דרומי שאם יעקרנו מלד זה יניחו בלד אחר ואין בעל אלר יכול לעקרו לגמרי מן החלר שהרי החזיק מיהא בחוך החלר לגבי אחת מאחי רוחות הוי מרוב מילתא דקביעותא דחשה בית אי אפשר בלא מרוב וכשעשה זה מרוב בחמלה בחלר נשם קביעות עשאו והיה לו לבעל החלר לממות בחוך שלם ומדלא מיחה הפסיד: **שאם היה אחוך**. יותר מכדי נרכו ותופס בחויר חלר הרבה מקלרו והיינו אין לו חזקה לאחרו לבל יש למקומו שהוא מונח שם חזקה דלא יעקרנו ממקומו כלל אפילו מלד זה לבד אחר בלא בחותו רוח שהחזיק בחקום המרוב הויא חזקה: **שאם רוצה**. בעל החלר לנטות חחמיו בונה בניינו עד שמגיע למרוב ולא אמי טעין בעל הגג כי היכי לאחזיקי במקום המרוב אחזיקי נמי כמה שאחמיו שאם נותן רשות לחלות מרחבו בחויר לא נתן לו קרקע אלו שאחת המרוב ולא שעבדו לו לבלחי עשות בו לרלוני בין בנין בין כל דבר הלריך לו אבל שם בא לעקרו ולהגביה בניינו במקום שהיה המרוב אינו יכול לעקרו לאמקומו מיהא יש לו חזקה:

תנן

עין משפט נר מצוה

רסו א מיי' פ"ח מהל' שכנים הל' ה סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קנג סעיף ו:
רסז ב מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף יג:
רסח ג ד מיי' שם פ"ו הל' ז סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קנד סעיף י:
רסט ה ו מיי' שם פ"ח הל' ה ועיי' בהשגות ובמ"מ סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קנג סעיף ז:
ער ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף ח:

רבינו גרשום

בראש כל מוחא אנא דם. מי שאחזו הדם שאינו מקיז מסחכן ומת. כלומר דכל מיחות מחמת דם הן: אלא בריש כל מרעין. עיקר חולי מחמת רוב דמין באין. ועיקר רפואה היא חמרא: אנבג אנפק אנטל. כלומר אותו כלי אספרגוס ששותין בשחרית משום רפואה היו קורין אותו בלשונם אנפק והיינו אנבג והיינו אנטל כלומר שיעורו באותו כלי שנוטלין ממנו לידים. ושיעורו כרביעית של תורה ביצה ומחצה: **פיסקא** המרוב אין לו חזקה. היינו צינור קטן כמו שתים או שלש אמות שתולין אותו בסוף צינור גדול כדי שיקלחו מימיו ברחוק מן הכותל. וכשתלוי בסוף הצינור גדול (רגליו) יכולין להחזירו לאותו מרוב לקלח מימיו או לימין או לשמאל: ויש למקומו חזקה. מפרש בגמ' מאי קאמר הכי קאמר אין לו חזקה בחצר אם שופכין מימיו לחצר חבירו אם הוא נטוי תדיר לצד אחד דאיכא למימר ההואל ואין לו רשות להטותו לאיזה צד שירצה ברשות בעל חצר בעה"ב תלוהו שם ואימתי שירצה יכול לעכב עליו: ויש לו למקומו חזקה מב' רוחות. כלומר ואם בעל המרוב מחזירו פעמים לצד זה ופעמים לצד זה ברור שיש לו למקומו לשפיכת מימיו חזקה בחצר. איכא דאמר אין לו חזקה בחצר מרוח אחת. כשלא תלה אלא מרוב אחד בראש אחד של צינור אבל תלה שני מרובין משני ראשין והחזירן לחצר היינו משתי רוחותיו ויש למקומו חזקה. ור' חנינא מתרץ למתני' אין לו חזקה שיכול בעל חצר לקצר למרוב: שאם בא לבנות. בנין תחת המרוב בונה ומקבל מימיו כמה שרוצה: ויש למקומו חזקה. שאם בא לעקור שאם רוצה להגביה בניינו ולעוקרו למרוב אינו רשאי:

הגהות הב"ח

(ג) גמ' מזמ דהוה כתיב כרבש:

מוסף תוספות

א. לפי שיכול לומר לו אין לך עלי אלא שידדו ממי גגך לחצירי ואין לך היזק שידדו מצד זה או מצד זה. מהרי"ו. ב. ונקל הוא לבעל הגג לשנות השפוע באותו צד בעצמו. שם. ג. שעכשיו מכבידו לשנות שפוע הגג לדרום אחרת. שם.

סגן המוחזקה יש לה חזקה. וכמאי דקמתני דמרחץ אין לו חזקה קמאי דכל המוחזקה יש לה חזקה: **בשלמא למאן דאמר הכך פרטי שפיר.** דלשמואל דאמר אין לו חזקה מרוח אחת שפיר אלימא דכל המוחזקה יש לה חזקה דלכך קביעות הוא ואין רגילין לעקרה ממקום למקום וכן לר' מניעז שפיר היא אלא מקמי דכל המוחזקה יש לה חזקה ואין מוקצין מותה: **אלא למאן דאמר.** גבי מרחץ דלהכי אין לו חזקה שפיר דלא לבנות מתחיו בונה מאי נפקא ליה מינה הכא במוחזקה של בנין עסקינן דאמר ליה לא ניחא לי דתיתרע אשיתאי אמר רב יהודה אמר שמואל [א]צינור המקלח מים לחצר חברו ובא בעל הגג לסותמו בעל החצר מעכב עליו דאמר ליה כי היכי דאת קנית לך חצר דידי למשדא ביה מיא לדידי נמי קני לי מיא דאינגרך איתמר רבי אושעיא אמר מעכב ר' חמא אמר אינו מעכב [ב]אזל שייליה לרבי ביסא אמר להו מעכב [ג]קרי עליה רמי בר חמא [ד]והחוט המשולש לא במהרה ינתק זה רבי אושעיא בנו של רבי חמא בנו של רבי ביסא: סולם המצרי אין לו חזקה: [ה]היכי דמי סולם המצרי אמרי דבי ר' ינאי כל שאין לו ארבעה חוקין: חלון המצרית אין לה חזקה כו': מאי שנא גבי סולם דלא מפרש ומאי שנא גבי חלון דמפרש משום דקא בעי איפלוגי רבי יהודה בסיפא אמר רבי זירא למטה מד' אמות יש לו חזקה ויכול למחות למעלה מארבע אמות אין לו חזקה ואינו יכול למחות ורבי אילעא אמר [ו]אפילו למעלה מארבע אמות אין לו חזקה ויכול למחות [ז]לימא בכופין על מדת סדום קא מיפלגי דמר סבר כופין ומר סבר אין כופין לא דכולי עלמא כופין ושאני הכא [ח]דאמר ליה זימנין דמותבת שרשיפא תותך וקיימת וקא חזית ההוא דאתא לקמיה דר' אמי שדריה לקמיה דרבי אבא בר ממל אמר ליה עביד ליה כרבי אילעא אמר שמואל [ט]ולאורה אפי' כל שהוא יש לו חזקה: **מתני'** [י]הזיז עד טפח יש לו חזקה ויכול

במזחילה של בנין עסקינן. מכל מרחב שתמו של עץ ואין עושין תומו של בנין ות"ת ולילוג במזחילה עלמה בין של בנין לשל עץ וי"ל דניחא ליה במתניתין לשמועינן במרחב דיש למקומו חזקה: **והחוט** המשולש לא במהרה ינתק. כמה היו שהן ולמטיהם ומכות למבותיהם היו תלמידי מכמיס ולא קאמר עליהם החוט המשולש אלא הכא היינו טעמא לפי שאלמלא רואו והא דאמרינן לעיל (דף נג.) יותר מדאי כלאמר (עירובין דף נג.) לבן של [ט] (רשב"ם) כשהוא [היכל] זה ר' חושעיא ואמר נמי ר' חושעיא בדורו כר"מ בדורו אלא יכלו תלמידיו לעמוד על סוף דעתו:

למטה מד' יש לו חזקה. ר"ת מפרש [ב] לכל בחלון גורי מו שעשוי לחורה שהוא דבר קביעות לפילו למעלה מארבע אמות יש לו חזקה והכי רמינן לעיל (דף כב:) החלונות בין מלמעלה בין מלמטה ד"ש ותני עלה מלמטה אלא יעמוד ויעלה אלמא אפי' למעלה מד' אמות יש לו חזקה כיון דהוי דבר קביעות ומוסר רשב"ם [ג]אין נראה משם רמיזה לפף על פי שהוא יותר מד' אמות לעומד בחוץ לעומד בפנים לא הוי למעלה מארבע אמות אין לו חזקה שהותן חלונות בעלייה אי נמי מייני כגון שיש לו עליה או עדיש או שטר:

עד טפח יש לו חזקה ויכול למחות. [ג]פילו בעל הגג נבעל המלר לתין לומר דוקא בעל המלר נבעל הגג אבל בעל הגג נבעל המלר לא יוכל למחות להא קתני בסיפא פחות מטפח אין יכול למחות ומפרש רב חוסא הייט בעל הגג נבעל המלר אבל בעל המלר נבעל הגג יכול למחות אלא על כרחך בטפח פילו בעל הגג יכול למחות נבעל המלר וטעמא דבטפח יכול לתלות דבריס גדולים המכבידים על הכותל או משיח עליו כלי מלא מים ויפף ויתקלקל הכותל[ד] ובעל המלר יכול למחות משום היזק לתין[ה] ולמאי דס"ד בגמרא למימר דרב יהודה לית ליה היזק לתין מכל מקום כשיש כלי מלא מים פעמים שיפול ויטטמס כל המלר ופעמים שיפול על רחס בעל המלר ומיילי תוך ג' אבל מלר שהמזיק אין יכול למחות בעל המלר נבעל הגג ועוד יש לפרש דדוקא מלר ג' מיילי ויכול למחות בעל הגג נבעל המלר ולא מטעס דפריסים אלא משום דיש לו תשמיש לבעל הגג על הזיז רוצה להשממס בו כל שעה ולא יניח את בעל המלר להשממס בו אבל מלר ג' שאין המזיק אין יכול למחות נבעל המלר אבל בעל המלר נבעל הגג יכול למחות[ו] והוי כמו לרב חוסא בפחות מטפח והא דמפליג בין טפח לפחות הא בהא תליא בטפח דמסתמי ניס חזקה יכול למחות נבעל המלר אבל בפחות מטפח אלא הויא חזקה אין יכול למחות[ז]:

ופילו חפילו למעלה מד' אמות. מע"ג דלית ליה חזקה יכול למחות לבלתי עשות שכנו שם חלון כדמפרש טעמא לקמיה זימנין דמותבת שרשיפא וקא חזית בציתי. ור' זירא לא מייש להכי דלא חציפי ליניסי כולי האי למיעבד הכי: **מדם סדום.** אין מהנה לחבירו אע"פ שאין מסך כנך כלום. לר"ז כופין ללמעלה מד' אין מניחין אותו למחות שהרי אינו אלא מסך כלום ולרבי אילעא אין כופין ויכול למחות: **ושאני הכא.** לחיכה ור' אילעא סבר יכול למחות קסבר דאין כופין: דכולי עלמא. ואפי' ר' אילעא אמר דכופין: אי הכי אמאי אמר דיכול למחות. דאמר ליה זימנין דמותבת מיזיי תותך עד דקיימת להדי חלון וחזית מינאי ותסתכל כלום מה שבחציירי: ההוא דאתא לקמיה דר' אמי. שהיה לו חלון בחצר חבירו למעלה מד' אמות: כר' אילעא. דאין לו חזקה ויכול למחות: אמר שמואל ולאורה אפי' כל שהוא הרי זו חזקה. כלומר אם פתח חלון בחצר חבירו למעלה מד' אמות לצורך אורה בפני חבירו ולא מיחה אפי' כל שהוא שאין ראש אדם נכנס בו ואע"פ שאין לו מלבן הויא חזקה ואין יכול בעל חצר לסותמה ולא להאפיל עליו: **פ"קא** הזיז עד טפח. שאם יש לו לאדם זיז יוצא מכותלו לחצר חבירו עד טפח יש לו חזקה בחצר כשיעור טפח. שאלמלא שיש לו חזקה בחצר לא היה מניחו להוציא בה זיז כשיעור טפח: מפני שיכול

תנן המזחילה יש לה חזקה בשלמא למאן דאמר הנך תרתי שפיר אלא למאן דאמר שאם רצה לבנות תחתיו בונה מאי נפקא ליה מינה הכא במזחילה של בנין עסקינן דאמר ליה לא ניחא לי דתיתרע אשיתאי אמר רב יהודה אמר שמואל [א]צינור המקלח מים לחצר חברו ובא בעל הגג לסותמו בעל החצר מעכב עליו דאמר ליה כי היכי דאת קנית לך חצר דידי למשדא ביה מיא לדידי נמי קני לי מיא דאינגרך איתמר רבי אושעיא אמר מעכב ר' חמא אמר אינו מעכב [ב]אזל שייליה לרבי ביסא אמר להו מעכב [ג]קרי עליה רמי בר חמא [ד]והחוט המשולש לא במהרה ינתק זה רבי אושעיא בנו של רבי חמא בנו של רבי ביסא: סולם המצרי אין לו חזקה: [ה]היכי דמי סולם המצרי אמרי דבי ר' ינאי כל שאין לו ארבעה חוקין: חלון המצרית אין לה חזקה כו': מאי שנא גבי סולם דלא מפרש ומאי שנא גבי חלון דמפרש משום דקא בעי איפלוגי רבי יהודה בסיפא אמר רבי זירא למטה מד' אמות יש לו חזקה ויכול למחות למעלה מארבע אמות אין לו חזקה ואינו יכול למחות ורבי אילעא אמר [ו]אפילו למעלה מארבע אמות אין לו חזקה ויכול למחות [ז]לימא בכופין על מדת סדום קא מיפלגי דמר סבר כופין ומר סבר אין כופין לא דכולי עלמא כופין ושאני הכא [ח]דאמר ליה זימנין דמותבת שרשיפא תותך וקיימת וקא חזית ההוא דאתא לקמיה דר' אמי שדריה לקמיה דרבי אבא בר ממל אמר ליה עביד ליה כרבי אילעא אמר שמואל [ט]ולאורה אפי' כל שהוא יש לו חזקה: **מתני' [י]הזיז עד טפח יש לו חזקה ויכול**

רש"י

מסורת אור השלם

1 וְאִם יִתְקְפוֹ הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק: קהלת ד יב

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה דמיתרע כו' דלא מציע כל כך לפי' אי הוי:

מוסף רש"י

מדת סדום. זה נסנה חס לא מסר (לעיל יב:) לא היו עושין טובה (כתובות קב:) שלי שלי (עירובין סט.). כדתנן (סוטה פ"ט מ"י) האומר שלי שלי שלך שלך זו מדה בינונית ויש אומרים זו מדת סדום (לקמן קסח).

מוסף תוספות

א. שאמר ר' אשעיא דבר ואתו ושאלו לר' ביסא, לכך קרי עלייהו החוט המשולש לא במהרה ינתק לעולם כדאמרינן בעלמא (ב"מ פה.). כיון שאדם לומר הוא ובנו ובן בנו מכאן ואילך תורה חדורת על אכסניא שלה ודרישׁ מואני זאת בריתי וגו'. תוס' מנחות קכ: ב. שאע"פ שהחלון צר כיון שהוא למטה מד' אמות הרי הוא רואה בחצר חבירו דרך הליכתו בבית בלא הכנסת ראשו בחלון וכו' ומתני' דקאמר בחלון המצרי שאין לו חזקה, בחלון שהוא למעלה מד"א, ולצורי [או לאורה] יש לו חזקה אע"פ שהיא למעלה מד"א ואין שם היזק ראיה, דאיכא ליה למיחזי כדי שלא יצריכנו להרחיק ד"א אם יבא לבנות כנגדו, אבל בחלון המצרי כיון דלא קבוע מימר אמר כשארצה לבנות כנגדו יסתום חלונו שלא פתחו על דעת קביעות. רבינו יונה. ג. שלא יתלה בזיז ולא ישתמש בו. שם. ד. אבל בפחות מטפח אין דרך להשתמש בו בדברים כבדים. שם. ה. ואפי' לרב יהודה (נט:) דלית ליה ביה היזק ראיה מ"מ דאמר מהדרנא אפי ותלינא וכו', ה"מ בזיז פחות מטפח וכו' אבל כשהוא רחב וכו' מסדרין עליו כלים ולא מצי למיעבד באהדורי אפי. ל"ש. ו. כדי שלא יחזיק זה ויעכב עליו מלבנות תחתיו ולהגביה למעלה מן הזיז וכו'. עוד נ"ל שיכול בעל החצר למחות משום היזק ראיה. רבינו יונה. ז. עיין ברבינו יונה בטעמה לאין יכול למחות.

רבינו גרשום

המזחילה. היינו צנור גדול שמונח בנגד כל הבית אם מקלחת מים לחצר חבירו יש לו חזקה לפי שהיא גדולה: בשלמא להני תרי לישני קמאי שפיר. דלמרוב אין לו חזקה מרוח אחת ושאם היה ארוך מקצרו משא"כ במזחילה שיש לה חזקה: אלא למ"ד שאם בא לבנות תחתיו. של מרוב: מאי נפקא ליה מינה. לבעל המזחילה

עין משפט נר מצוה

רעא א מיי' פ"ח מהל' שכנים הל' ה סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קנג סעיף ז:
רעב ב מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף יג:
רעג ג מיי' שם פ"ט הל' ו ז סמג עשין לה טוש"ע ת"מ סי' קנד סעיף י:
רעד ד מיי' שם הל"א טוש"ע שם סעיף ו:
ערה ה מיי' שם הל' ז וע"ש טוש"ע שם סעיף י:
רעו ו מיי' שם פ"ח הל' ג סמג עשין פב טוש"ע ת"מ סי' קנג סעיף ג:

רבינו גרשום (המשך)

והלא מקבל הוא מימיו שלו בתוך של בנינו: הכא במזחילה של בנין. שעשויה מן אבנים ומן סיד עסקינן דאמר ליה בעל המזחילה לא ניחא לי דתיתרע אשיתאי. שאם יגע בנינך למזחילה יקלקל אותה. ואם לא תהיה ריוח למים לקלח ולצאת ישתהו שם במזחילה ויקלקלו הכותל: לדידי קני לי ממיא דאינגרך. לקבלן ולעשות מהן צרכי: רבי אושעיא אומר מעכב. לו שלא לסותמו זה: ר' אושעיא שאמר דמעכב כמו שאמר ר' ביסא וקינו שהוא שלישי לו: שאין לו לר' חזוקין. מעלות: אין לו חזקה: אם יש לו מלבן בתצר חבירו כמו שפה מתחיתיה שמשפע בחצר: מ"ש גבי סולם דלא קמפרש. במתני' איהו סולם: ר' זירא אמר אדר' יהודה דמתני' קאי ואאמר למטה מד' אמות אי איכא חלון בחצר חבירו יש לו חזקה ויכול למחות משום היזק ראיה ואי לא מיחה יש לו חזקה: ואי למעלה מד' אמות קאי. דליכא היזק ראיה אין לו חזקה מפני שאין יכול למחות והואיל דלא מזיק ליה הלכך אין לו חזקה מפני שאין יכול למחות לכך שתק אבל לא מחיל: ור' אילעא אמר אפי' למעלה מד' אמות אין לו חזקה. דלכך שתיק דלא מזיק ליה. ויכול למחות ולעכב לו מתי שירצה: בכופין על מדת סדום. דבר שאין מזיק לזולתו ועיל לחבירו כגון חלון למעלה מד' אמות דר' זירא סבר כופין שלא יעכב ולהכי קאמר שאין יכול למחות ור' אילעא סבר יכול למחות קסבר דאין כופין: דכולי עלמא. ואפי' ר' אילעא אמר דכופין: אי הכי אמאי אמר דיכול למחות. דאמר ליה זימנין דמותבת מיזיי תותך עד דקיימת להדי חלון וחזית מינאי ותסתכל כלום מה שבחציירי: ההוא דאתא לקמיה דר' אמי. שהיה לו חלון בחצר חבירו למעלה מד' אמות: כר' אילעא. דאין לו חזקה ויכול למחות: אמר שמואל ולאורה אפי' כל שהוא הרי זו חזקה. כלומר אם פתח חלון בחצר חבירו למעלה מד' אמות לצורך אורה בפני חבירו ולא מיחה אפי' כל שהוא שאין ראש אדם נכנס בו ואע"פ שאין לו מלבן הויא חזקה ואין יכול בעל חצר לסותמה ולא להאפיל עליו: **פ"קא** הזיז עד טפח. שאם יש לו לאדם זיז יוצא מכותלו לחצר חבירו עד טפח יש